

انگلیس کیست که ایران را به رسمیت بشناسد؟!

انگلیس کیست که استقلال ما را به رسمیت بشناسد؟ آقای وثوق! چرا شما اینقدر ضعیف هستید؟ وثوق پاسخ می‌دهد که آنها به ما پول هم دادند و مدرس تاکید می‌کند: آقای وثوق! اشتباه کردید. ایران را ارزان فروختید.

شکست سنگین از مدرس نامدماززه با ظلم انگلیس در قرارداد 1919

انگلیس کیست که ایران را به رسمیت بشناسد؟!

انگلیس کیست که استقلال ما را به رسمیت بشناسد؟ آقای وثوق! چرا شما اینقدر ضعیف هستید؟ وثوق پاسخ می‌دهد که آنها به ما پول هم دادند و مدرس تاکید می‌کند: آقای وثوق! اشتباه کردید. ایران را ارزان فروختید.

به گزارش فارس، دیروز سالگرد شهادت سیدحسن مدرس؛ اسوه مبارزه با استعمار و استبداد بود. ۷۴ سال از شهادت کسی گذشته که یک تنه در برابر ظلم انگلیس و بیداد رضاخان ایستاد و نه تنها تسلیم نشد بلکه موجب لغو یک قرارداد مهم شد. قراردادی که سند فروش ایران به بریتانیا بود.

در تابستان 1919 منطقه «پس قلعه» در شمال تهران، شاهد رفت و آمدهایی بود که خیلی‌ها دلیلش را نمی‌دانستند. دره پس قلعه آن روزها محل مذاکرات میرزااحسن‌خان وثوق‌الدوله؛ نخست‌وزیر وقت و تیم همراهش با هیئت انگلیسی به ریاست «سرپرستی کاکس» بود. بر اساس این مذاکرات قرارداد تحمیلی انگلستان به ایران، امضا شد. وثوق‌الدوله و دو وزیر دیگر، مجموعاً ۴۰۰ هزار تومان معادل 130 هزار پوند رشوه گرفتند و ایران را فروختند. «بر اساس این قرارداد بریتانیا در امور داخلی ایران کاملاً مختار می‌شد و عملاً از مداخله سایر قدرتها مانع می‌گشت. این مسئله را «دنيس رایت» سفیر سابق بریتانیا در کتاب «انگلیسیها در ایران» اذعان کرد. قرارداد وثوق‌الدوله آنقدر یکطرفه بود که صدای مقامات آن زمان آمریکا، فرانسه و شوروی تازه تأسیس را هم درآورد اما انگلستان که خود را پیروز جنگ جهانی اول (۱۹۱۴-۱۹۱۸) می‌دید، حق خود دانست که ایران را به طور کامل از آن خود کند.

بر اساس قرارداد ۱۹۱۹ تمامی امور کشوری و لشگری ایران به مستشاران نظامی انگلیس محول شد و انگلیسی‌ها که بر اساس قرارداد 1907 در جنوب ایران مستقر بودند با سوء استفاده از وضعیت آشفته شوروی، شمال ایران را نیز به اشغال خود درآوردند.

مخالفت قاطع مدرس با قرارداد 1919

امضای قرارداد وثوق‌الدوله مصادف با دوره سوم مجلس پس از مشروطیت بود. قرارداد برای تصویب به مجلس آمد اما با مخالفت تعدادی از نمایندگان قرار گرفت که بارزترین آنها آیت‌الله سیدحسن مدرس بود. هنگام بررسی قرارداد ۱۹۱۹ در مجلس، مدرس بیاناتی ایراد کرد. از آن جمله گفت: «هی آمدند و به من می‌گفتند که این قرارداد کجایش بد است؟ بگوئید تا برویم اصلاح کنیم من جواب می‌دادم آن چیزی که در این قرارداد بد است همان ماده اولش است که می‌گوید ما (انگلیس) استقلال ایران را به رسمیت می‌شناسیم. این حرف مثل این است که یکی بیاید و به من بگوید سید من سید بودن تو را به رسمیت می‌شناسم. این قرارداد استقلال مالی و نظامی ایران را از بین می‌برد چون اگر بخواهیم ایران مستقل بماند باید همه چیزش در دست ایرانی باشد... اما این قرارداد یک دولت خارجی را در دو چیز مهم مملکت ما شریک می‌کند: در پولش و در قوه نظامی‌اش، این دلیل اصلی مخالفت من با این قرارداد است.»

مدرس در پاسخ وثوق‌الدوله که به ایشان گفت چرا با این قرارداد مخالفت می‌کنید می‌گوید: «انگلیس کیست که استقلال ما را به رسمیت بشناسد؟ آقای وثوق! چرا شما اینقدر ضعیف هستید؟ وثوق‌الدوله پاسخ می‌دهد که آنها به ما پول هم دادند و مدرس تاکید می‌کند: «آقای وثوق! اشتباه کردید. ایران را ارزان فروختید.

قراردادی که ورق پاره شد

شخص وثوق‌الدوله و واسطه‌های زیادی سراغ آیت‌الله مدرس رفتند و ایشان در جواب آنها گفت: «شما ضرر خواهید کرد. اگر قرارداد لغو شد همیشه متضرر و منفور و از سیاست دور خواهید شد و اگر قرارداد عملی شد، دیگر انگلیس با شما کاری ندارد و برای رضایت ملت ایران، شما را فدا خواهد کرد.»

با تلاش‌های آیت‌الله مدرس و چند تن دیگر قرارداد 1919 در مجلس تصویب نشد و قبل از اینکه لغو آن اعلام شود به ورق پاره‌ای تبدیل شد. وثوق‌الدوله نیز از نخست‌وزیری برکنار شد و مدرس کاری کرد که اعتبارنامه نمایندگان طرفدار قرارداد در مجلس چهارم هم تصویب نشود.

اگرچه انگلیسی‌ها با روی کارآوردن رضاخان و تحمیل قرارداد 1933 به خواسته خود دست یافتند اما مقاومت تاریخی آیت‌الله مدرس و شکست سنگین انگلیس در ماجرای قرارداد ۱۹۱۹ الگویی شد برای سال‌های بعد تا امام خمینی با الهام از حرکت آیت‌الله مدرس که سیاست عین دیانت ما و دیانت عین سیاست ماست، علم انقلاب اسلامی را در دست بگیرد.

عوامل رضاخان که در سال ۱۳۱۲ شمسی با انعقاد قرارداد ۱۹۳۳ و در غیاب مدرس که به کویر تبعید شده بود عملاً ایران را به انگلستان

فروخته بودند. در دهم آذرماه ۱۳۱۶ (۱۹۳۷) او را به شهادت رسانده و شبانه دفن کردند تا انگلیسی ها راحت تر بتوانند ایران را غارت کنند.